

حماس به دنبال قدرت سیاسی مشروع داخلی و خارجی

بحران داخلی غزه و آوارگی رهبران خارجی حماس مهمترین انگیزه‌های این جنبش برای به فرجام رساندن گفت‌وگوهای آشتی ملی است.

به گزارش آرآن نیوز: در نگاهی به انگیزه‌هایی که این روزها به رقم خوردن آشتی ملی فلسطین منجر شد در دو شماره گذشته به دلایل و انگیزه‌های آمریکا و رژیم صهیونیستی اشاره شد در این شماره به انگیزه جنبش حماس برای به فرجام رساندن پرونده آشتی ملی اشاره می‌کنیم.

نگاهی به وضعیت حماس در مقطع کنونی

جنبش حماس پرطرفدارترین جنبش سیاسی فلسطین محسوب می‌شود. این جنبش در آخرین انتخابات مردمی- که در سال 2006 برگزار شد- توانست با کسب بیشترین کرسی‌های مجلس قانونگذاری فلسطین توانست دولت را تشکیل دهد. هر چند با کارشکنی‌های جنبش فتح و تشکیلات خودگردان حماس نتوانست بر قدرت سیاسی کامل تکیه زند اما از آن زمان تا کنون در تمامی نظرسنجی‌ها این حماس و رهبران این جنبش بوده‌اند، که بالاترین جایگاه را در بین ملت فلسطین داشته‌اند.

1. تلاش برای حل مشکل معیشتی نوار غزه

پس از جنگ‌هایی که از آن سال تا کنون بر حماس و نوار غزه تحمیل شده است و به دلیل محاصره کامل نوار غزه، این منطقه همواره تحت شدیدترین فشارها قرار داشته است. این مشکلات پس از سال 2014 به یک بحران همه‌جانبه تبدیل شده است و نوار غزه را از حیث شرایط زندگی در جایگاه بسیار نازل قرار داده است. حل این مشکل معیشتی که قطعاً بر مقاومت تأثیر خواهد گذاشت یکی از انگیزه‌های اصلی جنبش حماس برای ورود به آشتی ملی است. حماس می‌خواهد با حل این مشکل همانگونه که در عرصه مبارزه به قهرمان ملت فلسطین تبدیل شده است در عرصه معیشتی نیز یک قهرمان برای مردم فلسطین باشد.

2. کسب قدرت سیاسی

حماس از حیث محبوبیت براساس نظر سنجی‌هایی که به آن اشاره شد، در جایگاه بالایی قرار دارد اما نتوانسته قدرت سیاسی را کامل در دست گیرد. ورود در عرصه آشتی ملی می‌تواند این شرایط را فراهم کند تا حماس بتواند قدرت سیاسی را در تمام عرصه فلسطین به دست گیرد. ضمن اینکه دستیابی به این قدرت می‌تواند حماس را از اعتبار بین‌المللی نیز برخوردار کند. آشتی ملی عرصه‌ای است که اگر حماس بتواند با موفقیت در آن به قدرت برسد از مشروعیت بین‌المللی نیز برخوردار شود و این انگیزه حماس را دو چندان می‌کند زیرا بزرگترین مانع بر سر راه حماس برای رسیدن به قدرت سیاسی همین عدم مشروعیت در عرصه بین‌الملل بوده است.

3. استفاده از ضعف کنونی جنبش فتح و تشکیلات خودگردان

در مقطع کنونی، جنبش فتح به دلیل وجود اختلافات داخلی و بحرانی که به دلیل نامشخص بودن جانشین ابومازن به وجود آمده است در موضع ضعف قرار گرفته است. همواره در تمامی دوره‌هایی که نشست‌های آشتی ملی برگزار شده است، گروهی که در موضع قدرت قرار داشته به ادامه مذاکرات و به فرجام رسیدن آن اقبال بیشتری داشته است. اکنون حماس به دلیل ضعف جنبش فتح خود را در موضع قدرتمندتری نسبت به فتح احساس می‌کند و این موجب می‌شود انگیزه حماس از دوره‌های گذشته برای به فرجام رساندن آشتی ملی فلسطین بیشتر باشد.

4. خالی شدن جایگاه حمایتی اخوان المسلمین نزد حماس

پس از آنکه محمد مرسی در مصر قدرت را از دست داد، اخوان المسلمین که مهمترین حامی فکری و معنوی حماس بود دیگر نتوانست حماس را پشتیبانی کند. علاوه بر اینکه حماس به دلیل انتساب به اخوان، با مشکلاتی چون اخراج از مصر نیز روبرو شد. حماس در سند سیاسی اخیر خود که قریب 5 ماه قبل منتشر ساخت، عملاً این موضوع را تأیید کرد زیرا نامی از اخوان المسلمین در سند خود به میان نیاورد. این فقدان اخوان المسلمین موجب شد حماس تکیه‌گاه قابل توجهی نداشته باشد.

حال حماس با ورود به آشتی ملی قصد دارد جایگاهی قانونی را در فلسطین کسب کند که دیگر نه تنها نیازی به تکیه‌گاهی چون اخوان نداشته باشد بلکه خود حماس تبدیل به قدرتی شود که تکیه‌گاه سایر گروه‌ها باشد. اگر آشتی ملی به فرجام برسد، حماس وارد سازمان آزادی بخش فلسطینی خواهد شد که نماینده رسمی تمام ملت فلسطین محسوب می‌شود. آنگاه با کسب قدرت در این فرآیند می‌تواند قدرت اصلی فلسطین را کسب کند.

5. منابع گازی سواحل غزه

همانگونه که در دو شماره قبل نیز ذکر شد منابع گازی سواحل غزه یکی از نقاط انگیزه‌ساز در این مرحله از گفت‌وگوهای آشتی ملی است. حماس نیز از انگیزه بالایی برای به دست آوردن این ذخایر است زیرا این ذخایر را حق ملت فلسطین می‌داند که با آشتی ملی و ایجاد یک دیدگاه وحدتی فلسطینیان خواهند توانست حق طبیعی خود را از این ذخایر کسب کنند و مانع به تاراج

رفتن آن توسط بیگانگان در میان تشتت آراء داخلی شوند.

6. جلوگیری از آوارگی رهبران خارجی

پس از بحران قطر، حماس مجبور شد دفتر سیاسی خود را از قطر برچیند. یکسال قبل نیز ترکیه در راستای عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی دفتر این جنبش در کشورش را جمع کرد. حال مسئولان خارجی حماس که رأس قدرت سیاسی این جنبش محسوب می شوند جایی برای حضور آزاد سیاسی ندارند و این به معنای آوارگی این مسئولان است. آشتی ملی جایگاهی است که با موفقیت در آن حماس می تواند رهبران خود را سامان دهد و مکانی امن و آزاد برای آنها ایجاد کند. امری که برای حماس حیاتی محسوب می شود.